

Nie będziesz miał bogów...

Rok XIV, nr 1 (30) 2015

DUSZPASTERSTWO „TALENT”

– SERCAŃSKA MISJA WŚRÓD PRZEDSIĘBIORCÓW

Ks. Grzegorz Piątek SCJ

„Doniosłym i jednocześnie nowym kierunkiem Waszego apostołatu i zaangażowania się Zgromadzenia – wyrastającym z inspiracji Ojca Dehona i jego osobistego zaangażowania społecznego – jest niedawno zainicjowane duszpasterstwo przedsiębiorców i pracodawców. Jego celem jest duchowa i społeczna formacja tych, którzy tworzą nowe miejsca pracy, oraz troska, aby podejmowana przez nich działalność gospodarcza była zgodna z wymogami ewangelicznej miłości i sprawiedliwości społecznej.” Tak o Duszpasterstwie „Talent” w liście do Wspólnoty Księży Sercanów z 2003 roku napisał Jan Paweł II. Pójdźmy śladem papieskich słów w tej refleksji o duszpasterskiej posłudze wśród przedsiębiorców.

SPOŁECZNA MISJA SERCANÓW

Dlaczego Jan Paweł II mógł napisać powyżej cytowane słowa? Odpowiedź znajdziemy zarówno w początkach całego Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego, jak i w stosunkowo niedawnej historii Polskiej Prowincji Księży Sercanów. Zaczniemy od roku 1999, kiedy to 11 i 12 grudnia progi sercańskiego seminarium duchownego w Stadnikach koło Dobczyc przekroczyła grupa 11 przedsiębiorców,

którzy chcieli wspólnie się modlić i zastanowić nad swoją działalnością. Zaprosił ich tam Marek Świeży – przedsiębiorca z Gdowa w powiecie wielickim – którego nurtowało, czy można skutecznie pogodzić wymogi wiary z działalnością gospodarczą. Ponadto chciał się dowiedzieć, jak Kościół, stawiając w swoim nauczaniu społecznym określone wymogi przedsiębiorcom, może im pomóc w przestrzeganiu ich. Chociaż organizatorzy tego spotkania nie mieli wizji tworzenia nowego duszpasterstwa, to jednak trzeba je uznać za początek „Talentu”. Po pierwszym spotkaniu w Stadnikach postanowiono zorganizować kolejne, czym zajął się sercanin, ks. Ryszard Krupa. Miejscem pierwszych systematycznych spotkań były Piekary Śląskie i Koszyce Małe k. Tarnowa.

Z perspektywy 15 lat widać, że polscy sercanie w nowych warunkach społeczno-gospodarczych, będących efektem przemian po 1989 roku, odkryli nowy wymiar swojej społecznej misji wpisanej w ich *Konstytucję* – najważniejszy dokument zawierający wskazania dotyczące głównych kierunków działania oraz metod ich realizacji. W świetle *Konstytucji* jednym z takich istotnych kierunków jest społeczne zaangażowanie, które

rodzi się z racji historycznych, teologicznych oraz wyzwań wynikających z aktualnej sytuacji świata. Oto jedna z przyczyn, dla których duszpasterstwo ludzi biznesu rozwinęło się właśnie pod patronatem Księża Sercanów.

PRZYKŁAD KS. LÉONA DEHONA

Duszpasterstwo Przedsiębiorców i Pracodawców „Talent” wyrasta nie tylko z odpowiedniego odczytania potrzeb i przemian zachodzących współcześnie, ale ma swoje korzenie sięgające II połowy XIX wieku, kiedy działał ks. Léon Dehon (1843-1925) – założyciel Zgromadzenia Księża Najświętszego Serca Jezusowego. Konstytucje Zgromadzenia nakazują żyć dziedzictwem założyciela i jego duchowością. Ksiądz Dehon podejmował wysiłek zmierzający do poznania zła tkwiącego w społeczeństwie i zrozumienia jego przyczyn, w apostołstwie kierował się czujną uwagą na ludzi i troską o czynne zapobieganie duszpasterskim brakom Kościoła w jego czasach, dążył do wprowadzenia w świecie królestwa sprawiedliwości i miłości, co wymagało troski o formację kleru i świeckich oraz aktywnej obecności wśród współczesnych mu ludzi, posuniętej aż do poświęcenia własnego życia i środków material-

nych najbardziej potrzebującym. Będąc zaangażowanym w przemianę świata, oczekiwał od swoich zakonników, ażeby go naśladowali, stając się prorokami miłości i pojednania w Chrystusie.

Ks. Dehon od roku 1871 rozwijał, jeszcze jako ksiądz diecezjalny na parafii w Saint-Quentin, działalność społeczną. W 1873 roku założył tzw. patronat św. Józefa dla młodzieży, zorganizował Koło Studiów Społecznych dla studentów i Koło Robotnicze dla młodzieży oraz prowadził dla nich kursy ekonomii społecznej. Akcentując moralne przyczyny zła społecznego, starał się jednocześnie nakłonić przedsiębiorców do wprowadzenia zmian w funkcjonowaniu przedsiębiorstw, które służyłyby poprawie losu robotników. W swoim dzienniku w 1876 roku zanotował: „Rozpocząłem także spotkania z przedsiębiorcami [trwały do 1881],

które odbywały się co dwa tygodnie. Mówiliśmy o zadaniach przedsiębiorców. Zgromadziłem ich dwunastu.

Wielu z nich poprawiło warunki w swych fabrykach”. Przyczynił się do zniesienia pracy w niedzielę w małych przedsiębiorstwach. Działal też w Kołach Robotniczych Alberta de Muna (Oeuvres des Cercles). W kwestii robotniczej podzielał poglądy szkoły w Liege, opowiadającej się za pełnoprawną ingerencją państwową w życie gospodarcze. W 1874 roku został dyrektorem Bureau Diocésain des Oeuvres w Soissons, gdzie założył Oratorium Diecezjalne dla pogłębienia życia duchowego kapłanów i ich społecznego dokształcenia. W latach 1889-1903 wydawał w Saint-Quentin miesięcznik „Le Regne du Sacré-Coeur dans les âmes et les sociétés”, w którym zamieszczał artykuły o problematyce społecznej. Zaprzyjaźniwszy się z francuskim przedsiębiorcą Léonem Harmelem, związał się z Chrześcijańską Demokracją i działał w organizowanych przez nią kongresach robotniczych.

Przyjaźń z L. Harmelem okazała się bardzo ważnym faktem w życiu ks. Dehona. Zaowocowała ona m.in. organizowaniem w okresie letnich wakacji społecznych spotkań seminarzystów w fabryce Harmela w Val-des-Bois (1887-1901), formowaniem postaw wielu przedsiębiorców i księży oraz objęciem funkcji kapelanów tej fabryki przez sercanów. Razem z przedsiębiorcą z Val-des-Bois zorganizowali trzy pielgrzymki francuskiego świata pracy do Rzymu (w roku 1885, 1887 i 1889), w których łącznie uczestniczyło kilkadziesiąt tysięcy

robotników i wielu przedsiębiorców. Pielgrzymi spotykali się z Leonem XIII i uświadomili mu skalę wyzwań związanych z rewolucją przemysłową i przemianami, jakie ona niesie. Dzięki współpracy z Harmelem ks. Dehon doszedł do wniosku, iż każdy kapłan powinien wziąć „rękę przedsiębiorcy i wsunąć ją w rękę robotnika, starając się razem w trójkę, w duchu chrześcijańskiej miłości, realizować słuszne, wszystkie doczesne i wieczne aspiracje”.

Ks. Dehon angażował się w przemianę społeczną również przez swoje liczne publikacje. Wspomnijmy tu tylko *Manuel social chrétien* – którego jest współautorem – opublikowany w 1895 roku i przetłumaczony m.in. na język włoski, hiszpański i węgierski. Podręcznik ten, wykorzystywany w wielu seminariach duchownych aż do 1910 roku, był komentarzem do słynnej encykliki społecznej Leona XIII *Rerum novarum* i stanowi symptomatyczny przykład dążeń ks. Dehona do właściwej społecznej formacji kleru.

Duszpasterstwo „Talent” wyraza więc – jak to ujął papież – z inspiracji ks. Dehona i jego osobistego zaangażowania społecznego.

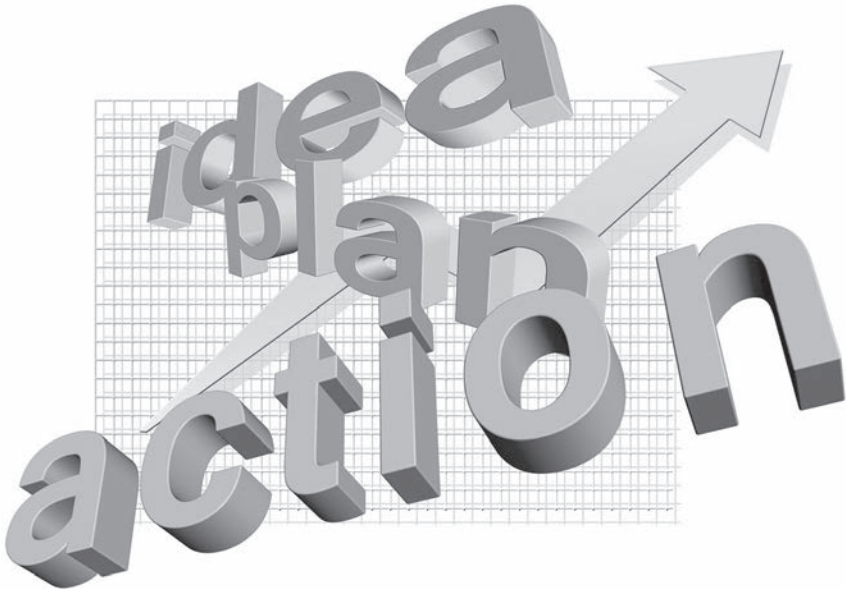
DUCHOWA I SPOŁECZNA FORMACJA PRZEDSIĘBIORCÓW

Celem działalności Duszpasterstwa jest pomoc w rozwoju duchowym polskich przedsiębiorców oraz formacja na bazie społecznego nauczania Kościoła. Cel ten realizowany jest przez organizowanie

w kilkunastu miastach Polski cyklicznych spotkań o bardzo różnorodnej tematyce i formie. Największy wysiłek kładziony jest na tzw. Spotkania z Talentem, które trwają około trzech godzin. Rozpoczyna je Msza Święta, po której następuje prezentacja tematu i dyskusja. Uczestnicy mają okazję do podzielenia się wiedzą, doświadczeniem i uwagami praktycznymi. Duszpasterstwo dysponuje szeregiem opracowanych tematów, które może udostępnić zainteresowanym animatorom duchownym czy świeckim. Ich niewątpliwą zaletą jest nastawienie praktyczne, co umożliwia odniesienie wymogów stawianych przez społeczne nauczanie Kościoła do konkretnych realiów życia przedsiębiorcy i pracodawcy. Spotkania z Talentem aktualnie organizowane są w następujących

miastach: Białystok, Bielsko-Biała, Dębica, Kielce, Kraków, Lublin, Łódź, Oświęcim, Piekary Śląskie, Tarnów, Warszawa, Wrocław.

Ważnym narzędziem formacji duchowej są rekolekcje wielkopostne trwające od piątku wieczorem do niedzielnego popołudnia organizowane w Gródku nad Dunajcem, Krakowie i Kazimierzu Dolnym. Corocznie korzysta z nich ok. 200 przedsiębiorców. Mają okazję do spotkania z kapłanami, którzy starają się im przybliżyć wymagania wiary i zachęcić do dawania świadectwa. W minionych latach mieliśmy okazję gościć takich rekolekcjonistów jak: kard. Stanisław Nagy, bp Pacyfik Dydycz, o. Andrzej Kłoczowski, o. Maciej Zięba, o. Jan Góra czy ks. Janusz Królikowski.

Od kilku lat Duszpasterstwo współpracuje ze światem nauki, organizując dwa razy w roku konferencje poruszające tematykę etyki w biznesie. Konferencjom organizowanym razem z wydziałem teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie patronuje J. Em. Ks. Kard. Stanisław Dziwisz. Jako prelegenci zapraszani są nie tylko teologowie, ale również ekonomiści czy przedsiębiorcy. Słuchaczami są natomiast przedsiębiorcy i pracodawcy oraz osoby duchowne, klerycy i studenci świeccy. Tego typu konferencje dają świetną okazję do poznania różnych punktów widzenia i skonfrontowania teorii z praktyką.

Zwieńczeniem całorocznej działalności jest pielgrzymka do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w krakowskich Łagiewnikach organizowana w I niedzielę Adwentu. Przez dziewięć lat patronował jej sercanin kard. Stanisław Nagy, dając świadectwo, że Kościołowi zależy na duchowej i społecznej formacji ludzi biznesu i umacniając ich w wierze. Uczestnicy pielgrzymek mieli również okazję do słuchania i dyskusji z takimi mówcami jak: ks. Andrzej Zwoliński, Ryszard Stocki czy Roman Kluska.

Cykliczne spotkania uzupełniane są propozycjami, które związane są z aktualnymi wydarzeniami w życiu Kościoła. Należały do nich m.in. pielgrzymki zorganizowane do Rzymu z okazji beatyfikacji i kanonizacji Jana Pawła II.

Księża zaangażowani w Duszpasterstwo „Talent” są przekonani, że jego rozwój nie byłby możliwy bez obecności w Internecie. Dlatego stworzyli stronę www. DuszpasterstwoTalent.pl, na której można znaleźć szczegółowe informacje o spotkaniach oraz artykuły dotyczące katolickiej nauki społecznej czy aktualnych wypowiedzi Magisterium Kościoła. Oprócz strony internetowej publikowane są w tradycyjnej formie książkowej materiały z corocznych konferencji naukowych.

EWANGELICZNE WYMOGI MIŁOŚCI I SPRAWIEDLIWOŚCI SPOŁECZNEJ

Istnienie od 15 lat duszpasterstwa ludzi biznesu pokazuje, że jest ono potrzebne. Najpierw samym przedsiębiorcom, którzy potrzebują odpowiedzi na nurtujące ich pytania z zakresu wiary i bieżącej działalności. Okazuje się, że społeczne nauczanie Kościoła zawiera wspaniałe wskazania, które można stopniowo wcielać w życie i sprawiać, że działalność w sferze gospodarczej nabiera głębszego – nie tylko czysto ekonomicznego – znaczenia. Uczestnicy spotkań duszpasterskich wspierają się wzajemnie, dając świadectwo wiary i dzieląc się doświadczeniem biznesowym. W poczuciu wspólnoty z osobami wyznającymi podobne wartości mają szansę oddziaływać – jako świeccy – na środowiska, które nie chcą mieć nic wspólnego z Kościołem instytucjonalnym.

Duszpasterstwo „Talent” potrzebne jest ponadto wielu osobom duchownym. Służy pogłębieniu

wrażliwości społecznej kapłanów i udowadnia, że społeczne nauczanie Kościoła ma nadal wielką misję do spełnienia. Zawiera niewykorzystany potencjał, który może i powinien służyć lepszej organizacji życia społeczno-gospodarczego w Polsce. Pokazuje, że polski przedsiębiorca to nie tylko potencjalny sponsor diecezjalnych czy parafialnych inicjatyw, ale przede wszystkim człowiek wierzący, który ma swoje dylematy związane z wykonywaną pracą. Ma prawo znaleźć w Kościele wsparcie i być zaangażowanym w życie wspólnoty jako osoba znacząca w swoim środowisku. Osoby duchowne – w tym wykładowcy – mogą ponadto wiele nauczyć się od ludzi biznesu i w pokorze skonfrontować stawiane im wymogi z trudnymi realiami życia polskich przedsiębiorców. Może uświadomić sobie, że społeczna nauka Kościoła nie ma gotowych rozwiązań w każdej dziedzinie życia (np. co do wysokości podatków) i warto ich wspólnie poszukiwać,

aby rozumieć, na czym polegają wymogi sprawiedliwości i miłości społecznej w naszej Ojczyźnie.

PODSUMOWANIE

Działalność Duszpasterstwa Przedsiębiorców i Pracodawców „Talent” – pobłogosławiona w 2002 i 2003 roku przez św. Jana Pawła II podczas audiencji w Watykanie – stanowi aktualny przykład wcielania w praktykę duszpasterską polskiego Kościoła społecznego nauczania Papieża Polaka i jego następców. Potwierdza, że możliwe i owocne jest współdziałanie osób duchownych i świeckich, które mogą wzajemnie się wspierać i razem poszukiwać najpełniejszego sposobu wcielania wiary w otaczającą nas rzeczywistość. Należy ufać, że pomoże ono wielu przedsiębiorcom i pracodawcom osiągnąć świętość poprzez to, co robią, i zachęci innych do rozpoczęcia podobnej aktywności duszpasterskiej.

Ks. GRZEGORZ PIĄTEK SCJ – ur. w 1962 roku, kapłan ze Zgromadzenia Księżąt Najświętszego Serca Jezusowego, absolwent Wyższego Seminarium Misyjnego Księżąt Sercanów w Stadnikach i Accademia Alfonsiana w Rzymie. Pracował m.in. jako wykładowca teologii moralnej ogólnej, redaktor naczelny dwumiesięcznika religijno-społecznego „Czas Serca” i dyrektor Wydawnictwa Księżąt Sercanów. W latach 2003-2013 kapelan i sekretarz kard. Stanisława Nagi’ego. Od 2001 roku koordynator Duszpasterstwa Przedsiębiorców i Pracodawców „Talent”.